

Museoiden talous 2018

Museotilasto:

Museovirasto kokoaa vuosittain tilastotietoa päätoimisesti ja ammatillisesti hoidettujen museoiden taloudesta, henkilöstöstä ja toiminnasta. Museotilasto perustuu museoiden tilastokyselyn kautta antamiin vastauksiin, ja sen tavoitteena on antaa mahdollisimman luotettava yleiskuva maamme ammatillisesta museotoiminnasta. Vuonna 2018 Suomessa toimi yhteensä 154 ammatillisesti hoidettua museota, joista yhtä lukuun ottamatta kaikki vastasivat Museotilasto-kyselyyn. Vaikka museoiden lukumäärä on pysynyt samana, on vastaajissa tapahtunut pieniä muutoksia: kolme uutta museota on tullut mukaan ja kolme museota on jäänyt pois.

Taloutta tarkastelevissa luvuissa on mukana tiedot 149 museolta. Luvuissa eivät ole mukana tiedot niiltä museoilta, jotka eivät ole vastanneet taloutta koskeviin kysymyksiin. Vertailtaessa lukuja edellisten vuosien lukuihin tulee huomioda, että vastaajajoukossa tapahtuu vuosittain pieniä muutoksia.

Museotoiminnan rahoitus

Ammatillisesti hoidettujen museoiden kokonaisrahoitus vuonna 2018 oli yhteensä 248,5 miljoonaa euroa (n = 149), mikä on noin 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kokonaisrahoitus sisältää valtion ja kuntien museoille suuntaaman rahoituksen, museoiden omat tulot sekä muun rahoituksen.

Julkinen rahoitus (valtio ja kunta) kattoi kokonaisrahoituksesta 73,8 %.

Kokonaisrahoituksen jakautuminen vuonna 2018

Valtion rahoitus	39,5 % kokonaisrahoituksesta
Kuntien rahoitus	34,3 kokonaisrahoituksesta
Omat tulot	18,8 % kokonaisrahoituksesta
Muu rahoitus	7,5 % kokonaisrahoituksesta

Kuntien, valtion ja yliopistojen sekä yksityisten museoiden rahoituksen jakautuminen vuonna 2018

Valtion rahoitusosuus	Kuntien museot 21,1 %	Valtion ja yliopistojen museot 79,2 %	Yksityiset museot 29,6 %
Kuntien rahoitusosuus	Kuntien museot 66,0 %	Valtion ja yliopistojen museot 0,0 %	Yksityiset museot 15,0 %
Omien tulojen osuus	Kuntien museot 11,6 %	Valtion ja yliopistojen museot 19,6 %	Yksityiset museot 30,5 %
Muun rahoituksen osuus	Kuntien museot 1,3 %	Valtion ja yliopistojen museot 1,2 %	Yksityiset museot 24,9 %

Museoiden rahoitus vuosina 2016–2018

Valtion rahoitus	Vuosi 2016: 103,3 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 100,0 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 98,0 miljoonaa euroa
Kuntien rahoitus	Vuosi 2016: 85,3 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 83,1 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 85,3 miljoonaa euroa
Omat tulot	Vuosi 2016: 42,9 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 45,9 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 46,6 miljoonaa euroa

Muu rahoitus	Vuosi 2016: 18,4 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 18,2 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 18,6 miljoonaa euroa
--------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

Valtion rahoitusosuus

Valtion rahoitusosuus muodostuu museoiden valtionosuuksista, valtionavustuksista, työllistämistuesta sekä valtion museoilleen suuntaamasta rahoituksesta¹. Valtion museoksi tilastossa lasketaan edelleen myös yliopistojen museot ja Kansallisgalleria.

Valtio rahoitti museotoimintaa vuonna 2018 noin 98 miljoonalla eurolla, mikä on 39,5 % kokonaisrahoituksesta (vuonna 2017 valtion rahoitusosuus 40,5 %). Noin 2 miljoonaa euron lasku edelliseen vuoteen verrattuna selittyy osittain sillä, että yliopistojen museoista kaksi jäi pois tilastosta ja yksi ei vastannut taloutta koskeviin kysymyksiin.

Kuntien rahoitusosuus

Kuntien rahoitusosuus muodostuu kuntien myöntämistä avustuksista yksityisille, museotilastoinnin piiriin kuuluville museoille sekä kuntien museoilleen suuntaamasta rahoituksesta².

Kunnat rahoittivat museotoimintaa vuonna 2018 noin 85,3 miljoonalla eurolla, mikä on noin 34,3 % kokonaisrahoituksesta (vuonna 2017 kunnan rahoitusosuus 33,6 %).

Museoiden omat tulot

Museoiden omat tulot muodostuvat pääsymaksutuloista, palvelu- ja myyntituloista, muista omatoimisista tuloista sekä sponsorituesta.

Museoiden omat tulot vuonna 2018 olivat yhteensä noin 46,6 miljoonaa euroa, mikä muodostaa 18,8 % kokonaisrahoituksesta (vuonna 2017 omatoimisen tuoton osuus 18,6 %). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli lähes 700000 euroa.

Omien tulojen jakautuminen vuonna 2018

Pääsymaksut	51,0 % kaikista omista tuloista
Palvelu- ja myyntitulot	31,6 % kaikista omista tuloista
Muut tulot	14,2 % kaikista omista tuloista
Sponsoritulot	3,3 % kaikista omista tuloista

Museoiden pääsymaksutulot olivat noin 23,8 miljoonaa euroa, mikä on hieman yli puolet museoiden kaikista omista tuloista. Kasvua pääsymaksutuloissa edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 2,1 miljoonaa euroa. Palvelu- ja myyntitulot kattoivat lähes kolmasosan omista tuloista (14,7 miljoonaa euroa), ja ne pysyivät suurin piirtein samalla tasolla kuin edellisenä vuotena. Sen sijaan muut omat tulot ja sponsoritulot laskivat edellisestä vuodesta. Muiden omien tulojen osuus kaikista omista tuloista oli 14,2 %, (laskua noin 1,1 miljoonaa euroa) ja sponsoritulojen osuus 3,3 % (laskua noin 700000 euroa).

Pääsymaksut:

- Aikuisten perusnäyttelyn pääsymaksun keskiarvo oli 7,9 euroa (n = 126)
- Lasten perusnäyttelyn pääsymaksun keskiarvo oli 4,0 euroa (n = 61)
- Kaikille kävijöille ilmainen sisäänpääsy oli 28 museolla (vähintään pääyksikkö)
- Alle 18-vuotiaille kävijöille ilmainen sisäänpääsy oli 93 museolla (vähintään pääyksikkö)

¹ Valtion museoilleen suuntaama rahoitus on laskettu vähentämällä valtion museoiden kokonaismenoista tulot.

² Kuntien museoilleen suuntaama rahoitus on laskettu vähentämällä kunnallisten museoiden kokonaismenoista tulot.

Museokorttitulot tilastossa:

Museoita on ohjeistettu merkitsemään museokorttituloista Museotilastoon ainoastaan museokorttiyhtiö FMA Creations Oy:n maksamat pääsymaksupalautukset museokorteilla tehdyistä käynneistä sekä museokorttimyyntien provisiot. Ohjeen mukaan museokorttien myyntituloja ei kirjata tilastoon. Museokorttitulojen kirjaamisessa tilastoon voi kuitenkin esiintyä jonkin verran eroja museoiden välillä.

Muu rahoitus

Muu rahoitus muodostuu muilta tahoilta kuin valtiolta tai kunnilta saaduista toiminta- ja hankeavustuksista, EU-tuista ja -avustuksista sekä säätiöiden, yhdistysten ja muiden yksityisten tahojen museoilleen suuntaamasta rahoituksesta³.

Museoiden muu rahoitus vuonna 2018 oli yhteensä noin 18,6 miljoonaa euroa. Tämä tekee 7,5 % kokonaisrahoituksesta (vuonna 2017 muun rahoituksen osuus 7,3 %).

Valtionosuudet

Museolakiin (729/1992) perustuvaa valtionosuutta sai 127⁴ museota, joista 52 sai korotettua valtionosuutta. Valtionosuuksien yhteenlaskettu summa oli noin 33,6 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 0,8 miljoonaa euroa.

Korotettua valtionosuutta saavien museoiden valtionosuuden keskiarvo oli 478502 euroa. Muiden valtionosuutta saavien museoiden valtionosuuden keskiarvo oli 116055 euroa.

Valtionosuuden piirissä olevien museoiden kokonaisrahoituksesta suurin osa tulee valtiolta ja kunnilta. Rahoitusosuuksia tarkasteltaessa korotettua valtionosuutta saavien museoiden ja muiden valtionosuutta saavien museoiden rahoituksen jakautumisessa on jonkin verran eroja. Korotettua valtionosuutta saavilla museoilla julkisen rahoituksen osuus on suurempi kuin muilla valtionosuusmuseoilla. Sen sijaan muilla valtionosuusmuseoilla erityisesti muun rahoituksen osuus korostuu.

Museoiden valtionosuuden määräytyminen

Valtionosuuden määrä perustuu vuosittain museokohtaisesti vahvistettuun laskennallisten henkilötyövuosien määrään. Vuonna 2018 näiden kokonaismäärä oli 1183. Valtion talousarviossa päätetään vuosittain henkilötyövuoden yksikköhinta. Vuonna 2018 henkilötyövuoden arvonlisäveroton yksikköhinta oli 64479 euroa ja arvonlisäverollinen yksikköhinta 68651 euroa. Maakuntamuseot, aluetaidemuseot ja valtakunnalliset erikoismuseot saavat valtionosuutta 47 % henkilötyövuoden yksikköhinnasta ja muut museot 37 % henkilötyövuoden yksikköhinnasta per henkilötyövuosi.

Valtionosuutta saavien museoiden rahoituksen jakautuminen vuonna 2018

Valtion rahoitus	Kaikki valtionosuutta saavat museot: 25,0 % kokonaisrahoituksesta	Korotettua valtionosuutta saavat museot: 28,7 % kokonaisrahoituksesta	Muut valtionosuutta saavat museot: 18,1 % kokonaisrahoituksesta
Kuntien rahoitus	Kaikki valtionosuutta saavat museot: 48,2 % kokonaisrahoituksesta	Korotettua valtionosuutta saavat museot: 51,9 % kokonaisrahoituksesta	Muut valtionosuutta saavat museot: 41,3 % kokonaisrahoituksesta

³ Yksityisten tahojen museoilleen suuntaama rahoitus on laskettu vähentämällä yksityisten museoiden kokonaismenoista tulot.

⁴ Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuutta saavien museoiden listassa museoita on 124. Ero johtuu siitä, että Museotilastossa muutamia museoita tarkastellaan edelleen erillisinä museoyksiköinä: Lahden museot → Lahden kaupunginmuseo ja Lahden taidemuseo, Oulun museo- ja tiedekeskus → Oulun taidemuseo ja Pohjois-Pohjanmaan museo ja Salon museot → Salon historiallinen museo SAMU ja Salon taidemuseo Veturitalli.

Omat tulot	Kaikki valtionosuutta saavat museot: 18,6 % kokonaisrahoituksesta	Korotettua valtionosuutta saavat museot: 17,4 % kokonaisrahoituksesta	Muut valtionosuutta saavat museot: 20,7 % kokonaisrahoituksesta
Muu rahoitus	Kaikki valtionosuutta saavat museot: 8,2 % kokonaisrahoituksesta	Korotettua valtionosuutta saavat museot: 1,9 % kokonaisrahoituksesta	Muut valtionosuutta saavat museot: 19,9 % kokonaisrahoituksesta

Museotoiminnan menot

Ammatillisesti hoidettujen museoiden kokonaismenot vuonna 2018 olivat yhteensä 248,5 miljoonaa euroa (n = 149). Kokonaismenot koostuvat palkkausmenoista, kiinteistömenoista, kokoelmahankintamenoista ja muista menoista.

Kokonaismenot vaihtelivat noin 100000 euron ja noin 31,8 miljoonan euron välillä.

Museoiden kokonaismenojen keskiarvo oli 1667486 euroa

Museoiden kokonaismenot yhteensä museoryhmittäin:

- Korotettua valtionosuutta saavat museot: 112550254 euroa
- Muut valtionosuutta saavat museot: 60729994 euroa
- Valtion ja yliopistojen museot: 68901124 euroa
- Muut kunnalliset ja yksityiset museot: 6274008 euroa

Museoiden kokonaismenojen keskiarvot museoryhmittäin:

- Korotettua valtionosuutta saavat museot: 2164428 euroa
- Muut valtionosuutta saavat museot: 809733 euroa
- Valtion ja yliopistojen museot: 11483521 euroa
- Muut kunnalliset ja yksityiset museot: 392125 euroa

Menojen jakautuminen

Museoiden menoista suurin osa muodostui palkkaus- ja kiinteistömenoista. Palkkausmenot olivat yhteensä noin 106,7 miljoonaa euroa ja kiinteistömenot noin 85,2 miljoonaa euroa. Nämä kiinteät kulut kattoivat kaiken kaikkiaan 77,2 % kaikista menoista.

Muut menot muodostuvat näyttelytoiminnan menoista, markkinointi- ja viestintämenoista ja muista menoista. Nämä museotoimintaan kohdistetut menot olivat yhteensä 52,1 miljoonaa euroa. Kokoelmahankintoihin käytettiin 4,5 miljoonaa euroa.

Kokonaismenojen jakautuminen vuonna 2018

Palkkausmenot	42,9 % kokonaismenoista
Kiinteistömenot	34,3 % kokonaismenoista
Muut menot	21,0 % kokonaismenoista
Kokoelmahankinnat	1,8 % kokonaismenoista

Museoiden kokonaismenojen jakautuminen vuosina 2016–2018

Palkkausmenot	Vuosi 2016: 106,3 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 105,5 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 106,7 miljoonaa euroa
Kiinteistömenot	Vuosi 2016: 84,5 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 84,4 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 85,2 miljoonaa euroa
Muut menot	Vuosi 2016: 53,9 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 52,7 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 52,1 miljoonaa euroa

Kokoelmahankinnat	Vuosi 2016: 5,1 miljoonaa euroa	Vuosi 2017: 4,6 miljoonaa euroa	Vuosi 2018: 4,5 miljoonaa euroa
-------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Lähteet ja lisätietoa:

[Museoiden talous 2018](#) -taulukko.

[Museotilasto 2016–2018](#), Museovirasto.

[Museoiden valtionosuudet](#). Opetus- ja kulttuuriministeriö.

[Valtionosuussovellus 2018](#). Museot, teatterit ja orkesterit. Opetushallitus.

Museovirasto